

„Duch Prawdy
doprowadzi was do całej prawdy”

Hermeneutica et Judaica 9

doi: [http://dx.doi.org/
10.15633/9788374389426.01](http://dx.doi.org/10.15633/9788374389426.01)

Od Redakcji

Dziewiąty tom prac w ramach serii Hermeneutica et Judaica jest wynikiem badań prowadzonych przez doktorantów i współpracowników Katedry Hermeneutyki Biblijnej i Judaistyki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Pierwsza grupa publikacji (3 artykuły) to treść wystąpień w ramach międzynarodowego sympozjum biblijnego, pt. *Duch mówi – Kościół słucha*, zorganizowanego przez Instytut Nauk Biblijnych UPJPII w Krakowie w 2019 roku. Teksty wystąpień autorów z zagranicznych ośrodków naukowych zostaną przedstawione w kolejnym tomie naszej serii. Pozostałe artykuły sygnalizują badania prowadzone przez doktorantów Katedry.

Ksiądz Mariusz Rosik w artykule zatytułowanym *Duch Święty mówi do Kościoła w Koryncie. Pierwszy List do Koryntian* Pawłową odpowiedź na trudności wspólnoty porusza problemy, które św. Paweł dostrzegł w Koryncie i aktualizująco omawia w swym liście. Są to trudności, z którymi zmagala się wspólnota chrześcijan: podziały, moralność, uczestniczenie w ucztach pogańskich, niegodne przyjmowanie Eucharystii, brak wiary w zmartwychwstanie oraz przecenianie darów nadprzyrodzonych. Św. Paweł proponuje rozwiązania, dając w ten sposób także Kościołowi w obecnych czasach środki teologiczne i pastoralne do pokonywania podobnych trudności.

Janusz Kręcidło MS prezentuje tekst pt. *Antropologiczne i socjologiczne spojrzenie na postać Ducha Parakleta w mowach pożegnalnych*

Jezusa (J 13 – 17). Jego treść dotyczy obrazu i roli Ducha Parakleta w mowach pożegnalnych Jezusa, ujętego w perspektywie socjologicznej i antropologicznokulturowej. Duch Paraklet w Ewangelii wg św. Jana 13 – 17 postrzegany jest we wspólnocie Kościoła Janowego jako Pośrednik, Reprezentant i kontynuator misji Jezusa – Pośrednika.

Anna M. Wajda w tekście pt. *Gołębica jako symbol Ducha Świętego* proponuje szukanie powodów, dla których Duch Święty w opisie teofanii podczas chrztu Jezusa w Jordanie ukazany jest jako gołębica. Zagadnienie to rozpatruje w aspektach biologicznych, kulturowych, kultowych, symbolicznych i teologicznych. Konkluduje, że gołębica jako przedstawiciel fauny, pozbawiony jakiegokolwiek ambiwalencji, jest najbardziej odpowiednim symbolem Ducha Świętego.

Ksiądz Tomasz Białoń, doktorant w Katedrze, proponuje sygnałny artykuł z zakresu swoich badań w perspektywie rozprawy doktorskiej, pt. *Wymowa stopniowego uzdrawiania niewidomego w Mk 8, 22–26*. Analizuje perykopę o uzdrowieniu niewidomego z Betsaidy, znajdującą się w centrum Ewangelii wg św. Marka, nieposiadającą odpowiedników synoptycznych. To dwuetapowe uzdrowienie prowokuje pytanie o powód takiego przedstawienia znaku Jezusa i o potencjalnie wynikające z tego faktu przesłanie teologiczne. Autor dochodzi do wniosku, że czynności Jezusa i sposób przedstawienia przez ewangelistę procesu odzyskiwania wzroku sugerują podwójny sens tego znaku: fizyczny i duchowy.

Ksiądz Piotr Kosakowski, także doktorant w Katedrze, przedstawia tekst pt. *Stosunek legalizmu prawnego do Bożej sprawiedliwości w świetle Mt 5, 20*. Przyjmując stopniowość formacji prawodawstwa Izraela, autor dostrzega nie tylko oczywistą imperatywność Prawa, lecz także fakt, że jego przestrzeganie w Izraelu było odpowiednikiem kwalifikacji „człowiek sprawiedliwy”. To stanowi założenie dla badania tekstu Mt 5, 20. Legalistyczne traktowanie norm prawnych zdaje się tutaj stać w opozycji do sprawiedliwości Bożej. Sprawiedliwość Boża przekracza legalizm prawny, poddając tego, kto dokonał deliktu prawnego, sądowi miłosierdzia. Pojęcie „sprawiedliwość” i „człowiek sprawiedliwy” zostaje związane raczej z miłosierną miłością Boga, niż z ich starotestamentalnym pojmowaniem.

Karolina Rachwał, doktorantka WT UPJPII w Krakowie, w obszarze swoich zainteresowań badawczych lokuje badania porównawcze grup judaizmu okresu Drugiej Świątyni. Ich wyrazem jest artykuł pt. *Podobieństwa terminologii i form literackich manuskryptów z Qumran i pism Nowego Testamentu*. W odniesieniu do grup judaistycznych, a także z judaizmu wywodzących swoją doktrynę i hermeneutykę, szczególnie intrygujące wydają się podobieństwa pomiędzy sformułowaniami i niektórymi formami literackimi pism z Qumran a pismami Nowego Testamentu. Wynikają one przede wszystkim z podłoża kulturowego, z jakiego się wywodzą, z pewnego wspólnego świata hermeneutycznego. Jedną z hipotez mówi o dołączeniu się do apostołów dużej grupy kapłanów esseńskich z Qumran (por. Dz 6, 7). Co prawda, uznaje się za niemożliwe, aby doktrynalni członkowie grupy qumrańskiej przysłuchiwali się tak licznej grupie nauce apostołów i uwierzyli w Jezusa Chrystusa, ale pojawia się także, na podstawie tekstu Dz 2, 5, pomocnicza niejako hipoteza, o grupie pobożnych, nawróconych po przemowie apostołów w dniu Pięćdziesiątnicy. Teza ta jest mniej prawdopodobna, jednakże nie została odrzucona. Wskazanie na podobieństwa terminologiczne, egzegetyczne i hermeneutyczne jest próbą weryfikacji tych hipotez.

Paweł Wańczyk, doktorant WT UPJPII w Krakowie, przedstawi problematykę angelologiczną w Księdze Henocha, zachowanej w egipskim dialekcie ge^{ez}. Tytuł jego przedstawienia brzmi: *Motyw aniołów w etiopskiej Księdze Henocha (HenEt) jako przedstawienie prawd o Bogu i człowieku*. Etiopska Księga Henocha nie jest utworem jednolitym, lecz kompilacją kilku tekstów, pochodzących z różnych okresów. Jaki jest cel wprowadzenia w niej niektórych motywów i obrazów angelologicznych? Autor uważa, że jest nim pouczenie dydaktyczne o tym, jakie cechy charakteryzują transcendentnego Boga, oraz jakie przymioty cechują człowieka. Poprzez apokaliptyczną symbolikę angelologiczną w etiopskiej Księdze Henocha realizowany jest również zamiar wyłożenia nauki o sytuacji, w jakiej znajduje się ludzkość, a więc o pragnieniu dobra oraz o skłonności do zła oraz o eschatologicznej przyszłości człowieka – jego zbawieniu lub potępieniu.

Książd Adrian Mętel, doktorant w Katedrze Hermeneutyki Biblijnej i Judaistyki, w ramach swoich badań przygotowujących rozprawę

doktorską proponuje sygnałny tekst dotyczący problematyki stosowania metody intertekstualnej w badaniach biblijnych. Współcześnie pojawiają się próby stosowania tej metody w analizie tekstów biblijnych, a przynajmniej jej pewnych elementów. Celem artykułu jest próba dostrzeżenia potencjalnych możliwości i ograniczeń zastosowania metody intertekstualnej, jednej z metod literaturoznawczych, w badaniach biblijnych. Problem stanowi możliwość stosowania subiektywnych kryteriów w szukaniu relacji między tekstami biblijnymi, pozabiblijnymi i szerzej – literaturą jako taką. Autor wskazuje różne korzyści, ale także ograniczenia, czy wręcz zagrożenia, tkwiące w aplikacji tej metody w badaniach nad Pismem Świętym.

Wyrażamy nadzieję na życzliwe i owocne przyjęcie proponowanych tekstów.

Redakcja